

Preguntes freqüents

Què diu la nova Llei de suports a les persones amb discapacitat?

Elaborat per:

Amb el suport de:

Aquesta obra té llicència CC BY-NC-SA 4.0.
Es permet copiar i redistribuir el material en qualsevol mitjà i format, sempre que no tingui finalitats comercials i no es distribueixi cap obra derivada.

Índex

1. Quines noves normes legals cal tenir en compte en la provisió de suports a Catalunya?	2
La Llei 8/21 de 2 de juny de reforma civil i processal en l'exercici de la capacitat de les persones amb discapacitat.	2
Decret Llei 19/21 de 31 d'agost pel qual s'adapta el Codi civil de Catalunya a la reforma del procediment de modificació judicial de la capacitat.	3
2. Què és un suport?	4
3. Com podem establir suports i nomenar un assistent?	5
Notarial.....	5
Judicial	6
Com es revisen les Sentències dictades amb anterioritat a la reforma?	7
4. L'assistència	8
L'assistent	8
Qui pot ser assistent?	8
Com ha d'exercir el càrrec l'assistent?	9
Es pot canviar l'assistent?	9
5. La responsabilitat	11
6. Com anticipar-nos i deixar constància de la nostra voluntat.	12
Delació voluntària	12
Document de voluntats anticipades	12
Poders preventius i amb subsistència cas de pèrdua de capacitat	12

1. Quines noves normes legals cal tenir en compte en la provisió de suports a Catalunya?

La Llei 8/21 de 2 de juny de reforma civil i processal en l'exercici de la capacitat de les persones amb discapacitat.

S'eliminen els processos d'incapacitació judicial, ja no es podrà modificar la capacitat a ningú.

Obliga a revisar totes les sentències dictades amb anterioritat a la entrada en vigor, en un termini màxim de tres anys, per tant abans del 3 de setembre de 2024.

S'estableix la obligació de revisar totes les mesures dictades amb aquesta nova legislació en un termini de 3 a 6 anys i abans si fos necessari o hi hagués algun canvi que així ho aconselli, la llei entén aquests processos com vius i al servei de les necessitats de la persona.

Es creen els procediments de jurisdicció voluntària que permetran establir suports si tothom hi està d'acord, mantenint-se els antics procediments per quan on sigui possible comptar amb la voluntat de la persona que els pugui necessitar. Aquests procediments es poden tramitar sense que sigui obligatori comptar amb un advocat.

Per garantir el dret a l'accessibilitat la llei crea la figura del facilitador que obliga a l'ens judicial a adaptar les resolucions i a comunicar-se en un llenguatge molt més entenedor.

Decret Llei 19/21 de 31 d'agost pel qual s'adapta el Codi civil de Catalunya a la reforma del procediment de modificació judicial de la capacitat.

Aquest Decret elimina les figures de protecció que existien abans, com la curatela, la tutela i la pàtria potestat prorrogada o rehabilitada i estableix com a única figura l'assistent, sens perjudici del defensor judicial i la guarda de fet que segueixen vigents.

A partir d'aquest moment la persona que necessiti i vulgui un suport, podrà nomenar l'assistent via notarial, mitjançant escriptura pública o bé via judicial amb el procés de jurisdicció voluntària i podrà decidir quins suports vol tenir i definir tots els aspectes que calgui.

Cas que no sigui possible per la persona que precisa suports expressar la seva voluntat, es podrà constituir un assistent representatiu, que haurà de ser excepcional i sempre en resolució judicial motivada, que prendrà les decisions per ell o ella.

2. Què és un suport?

El suport és el resultat de l'establiment de les mesures, i pot suposar una ajuda en diferents àmbits, per exemple, un acompanyament, l'ajuda tècnica en la comunicació de declaracions de voluntat, la ruptura de barreres arquitectòniques, o inclús, la presa de decisions delegades per a la persona amb discapacitat.

El suport ha de ser tant delimitat com sigui possible a les necessitats de la persona, i ha de definir-se exactament en cada esfera de manera detallada. Excepcionalment, el suport pot concretar-se en la representació en la presa de decisions.

3. Com podem establir suports i nomenar un assistent?

Notarial

Aquesta és la gran novetat introduïda, la possibilitat d' establir suports, de manera voluntària, anant al Notari, perquè mitjançant una escriptura pública, que és el document que es signa davant aquest professional, quedin escrits els suports necessaris, els actes en què caldrà la intervenció de l'assistent, la persona que ha de ser l'assistent, de quina manera ho ha de fer, les seves preferències, així com també preveure tant la substitució en cas que falti l'assistent, i també les mesures de control.

El Notari en aquest cas ha de fer una valoració de la capacitat de la persona que atorga el document, i això pot ser a través d'una entrevista o bé demanant un informe mèdic o inclús requerint la intervenció d'algun professional. Si el Notari determina que la capacitat no és suficient, caldrà acudir al procediment judicial.

Cal tenir en compte que, pot ser, que calgui canviar aquesta escriptura, per adaptar-la a les noves circumstàncies, aleshores caldrà anar al Notari de nou i fer una nova escriptura pública. Si en el moment de canviar-la, les circumstàncies de la persona han empitjorat i ja no és possible recavar el seu consentiment, caldrà acudir al procés judicial.

Aquesta constitució s'inscriu tant al Registre Civil al marge del certificat literal de naixement i també al Registre de nomenaments no testamentaris de suports a la capacita jurídica.

Judicial

El jutjat que correspongui segons el domicili de la persona sobre la que s'han d'establir suports, també pot dictar una resolució que els estableixi i nomeni un assistent, instant sempre en primer lloc el procediment de jurisdicció voluntària, malgrat tinguem certesa que no serà possible tenir la conformitat de la persona que necessita els suports.

Aquest procediment el poden iniciar tant el Ministeri Fiscal, com la pròpia persona amb discapacitat, com els familiars més propers el cònjuge o parella de fet no separat i els descendents, ascendents o germans, i igualment qualsevol persona està facultada per posar en coneixement del Ministeri Públic els fets que puguin ser determinants d'una situació que requereixi d'aquesta mesura, incloent aquí les autoritats i funcionaris que per raó dels seu càrrecs coneguin de l'existència d'aquests fets.

Aquest expedient de jurisdicció voluntària s'inicia amb una sol·licitud, que pot ser presentada sense necessitat de tenir un advocat, i a través d'un formulari estàndard que està a disposició dels ciutadans. Si es fa amb advocat, no és obligatori, però si recomanable, aquest serà l'encarregat de fer la sol·licitud i dirigir el procediment.

Junt amb aquesta sol·licitud s'ha d'acompanyar tota la informació necessària, però serà imprescindible el certificat literal de naixement, el certificat d'empadronament, informe mèdic i informe social; si no es pot obtenir, s'ha de demanar al jutjat que ho demani. A partir d'aquí s'inicia el procediment en el que s'hauran de practicar si o si, la prova consistent en informe mèdic forense, entrevista judicial amb el o la Jutge que hagi de dictar la resolució i l'audiència de parents i testificals que es considerin necessàries que es duran a terme amb el sistema de taula rodona.

En aquesta audiència de parents per preservar la seva intimitat, si la sol·licitud l'ha fet la pròpia persona amb discapacitat pot demanar que els familiars no intervinguin.

Si totes les persones intervinents estan d'acord, es posarà fi a l'expedient dictant una resolució que establirà la necessitat dels suports, àmbits i per quins actes són necessaris, qui serà l'assistent, cada quant caldrà revisar les mesures i també les mesures de control.

Si la persona per qui s'han d'establir els suports no està d'acord amb qui ha estat nomenat, es discutirà aquest extrem en una peça separada, però els suports quedaran fixats; si no està d'acord amb que s'estableixin, aleshores el Jutge tancarà l'expedient i s'haurà de fer un judici estàndard o contenciós. Es podrà establir una mesura cautelar cas que fos necessari.

El judici contenciós requerirà que totes les parts estiguin assistides d'advocat, i permetrà establir suports sempre i quan quedi acreditada la seva necessitat inclús si la persona amb discapacitat no es mostra favorable. Es practicaran les proves consistents en informe metge forense i entrevista judicial i es farà un judici on intervindran els familiars més propers i els professionals que siguin necessaris. El judici acabarà amb una Sentència que establirà els suports, les esferes en que caldrà, qui serà l'assistent, cada quant caldrà revisar-les i les mesures de control.

Com es revisen les Sentències dictades amb anterioritat a la reforma?

La obligació d'instar la revisió, serà de totes aquelles persones o entitats que hagin estat nomenades com a tutor, curador o tinguin la pàtria potestat prorrogada o rehabilitada, i ho hauran de fer amb la primera rendició de comptes i sinó, sempre abans del 3 de setembre de 2024, sinó, ho faran els jutjats d'ofici, és a dir, sense que ningú els requereixi.

El procediment de revisió serà via l'expedient de la jurisdicció voluntària, i per tant caldrà, recopilar la nova informació respecte la persona que requereixi els suports, actualitzar-la, presentar la sol·licitud, amb o sense advocat, i després es durà a terme el reconeixement mèdic forense, l'entrevista judicial i la compareixença de parents, finalment es dictarà la resolució que fixi les mesures tal i com queden revisades.

4. L'assistència

L'assistent

És la única figura de suport que es pot establir avui en dia a Catalunya quan alguna persona necessita de manera estable suports, doncs si els necessita de manera puntual podrà demanar un defensor judicial per l'acte concret i si té un vincle amb alguna persona que ja l'ajuda a prendre de decisions, estarà en el règim del guardador de fet.

L'assistent pot ser representatiu, serà excepcional, però s'establirà judicialment quant no sigui possible la voluntat de la persona que necessita els suports.

Cal dir, però, que només aquella persona que tingui un assistent nomenat de manera notarial o judicial, estarà protegida en la realització d'aquells actes pels que necessiti l'assistent, si els fa sense aquest suport, l'acte serà anul·lable.

Qui pot ser assistent?

L'assistent pot ser qualsevol persona física o pot ser una entitat de suport, però que no pot tenir cap conflicte d'interessos amb la persona assistida, també es vetllarà perquè no sigui una persona que per circumstàncies de l'edat o alguna malaltia o per distància física no sigui idònia, i també es vetllarà que no hagi comès cap delictes.

L'assistent pot demanar al jutge que el seu càrrec sigui retribuït, i es podrà fixar o no, però sempre en funció de la capacitat de l'assistit.

La persona amb discapacitat pot decidir que l'assistent sigui més d'una persona, i inclús pot decidir que cada una l'ajudi en alguna esfera determinada. No obstant aquest Decret Llei no ha modificat l'article que diu que si la persona interessada no ho expressa només podrà ser una única persona, per tant només podran ser dos persones en aquells casos en que els assistents siguin els titulars de la potestat parental o

bé si es nomena a una persona casada o en parella estable i es creu convenient que amb qui conviu també l'exerceixi.

Si qui és nomenat assistent no pot exercir el càrrec pot excusar-se davant el Jutjat i aquest decidirà si l'eximeix d' exercir el càrrec o no.

Com ha d'exercir el càrrec l'assistent?

L'assistent haurà de complir amb les mesures de control i supervisió acordades en l'escriptura de constitució o en el seu cas en la resolució judicial de constitució; com a règim supletori aplicarem les regles de la fins ara tutela.

L'assistent ha de vetllar pels interessos de l'assistit, i ha de tenir en compte sempre els seus interessos i preferències a l'hora d' exercir el càrrec, procurar-ne el benestar i la promoció de la seva autonomia seran els eixos principals de la seva actuació.

L'assistent serà controlat pels òrgans judicials i haurà de presentar un inventari de béns als dos mesos de prendre possessió del càrrec i després caldrà que un cop a l'any presenti la rendició de comptes de l'assistit, tant en l'esfera personal com en la patrimonial. El Ministeri Públic en fa el control i si hi ha quelcom que no està bé, demana correcció i explicacions.

Es pot canviar l'assistent?

Sí, l'assistent es pot canviar, i pot ser per diferents circumstàncies, cas de defunció, o cas d'impossibilitat d'exercir el càrrec; però també pot ser que s'insti un procediment de remoció perquè l'assistent no estigui complint les seves obligacions o estigui actuant de mala fe o perjudicant l'assistit.

Quan això succeeixi, la persona assistida o algun familiar o el Ministeri Públic o l'autoritat o funcionari que tingui coneixement, pot instar la remoció del càrrec i per tant el canvi de nomenament de la persona assistida. A aquest assistent un cop se'l canviï se li demanarà una rendició

final de comptes.

L'assistent notarial, es pot canviar també, via notarial, fent una nova escriptura pública.

Si en el desenvolupament del seu càrrec s'han produït conductes que mereixin una reprimenda legal, es podran iniciar les accions pertinents contra la seva actuació.

5. La responsabilitat

Amb la nova normativa, com es parteix de la premissa bàsica que totes les persones tenim capacitat, s'ha produït un enduriment de la responsabilitat de les persones amb discapacitat, així, estan exempts de responsabilitat criminal segons apartats els qui no puguin comprendre el fet il·lícit a causa d'alguna alteració psíquica o anomalia i els que tinguin alterada la consciència de la realitat de manera greu per patir alteracions a la percepció.

Quan es declari l'exempció de la responsabilitat criminal el Ministeri Fiscal avaluarà promoure un procés per l'adopció o revisió judicial de mesures de suport.

Malgrat l'exempció criminal cal respondre civilment, i a més a més de la responsabilitat directe dels inimputables (exempts de responsabilitat criminal) també seran responsables els que exerceixen el seu recolzament legal o de fet sempre que hi hagi culpa o negligència.

Seràn civilment responsables les persones amb facultats de representació plena que convisquin amb la persona a qui donen suport, sempre que hi hagi per part seva culpa o negligència.

6. Com anticipar-nos i deixar constància de la nostra voluntat.

Delació voluntària

En previsió d'una pèrdua de la capacitat de decidir, es pot atorgar davant Notari, una escriptura pública en la que es nomeni o exclogui a una o més persones perquè siguin assistents, tant en l'àmbit personal com patrimonial. En aquest document també es podran fer disposicions respecte el funcionament i el contingut així com les preferències de la persona que l'atorga, i inclús establir mesures de control i termini de revisió. Aquest document es fa en escriptura pública, davant d'un Notari.

El Jutge a l'hora d'establir suports i nomenar un assistent tindrà en compte la voluntat plasmada en aquest document.

Document de voluntats anticipades

És el document en que podem plasmar les instruccions a tenir en compte en matèria de salut i tractaments mèdics, quan concorrin circumstàncies que no permetin expressar la voluntat, i per tant es designa un representant que serà l'interlocutor vàlid.

Es pot formalitzar davant Notari, davant de tres testimonis i cal portar-ho al Registre de Voluntats anticipades del Departament de Salut de la Generalitat i també el CAP disposa de models.

Poders preventius i amb subsistència cas de pèrdua de capacitat

Aquest document també s'ha d'atorgar en escriptura pública davant del Notari, i és aquell document per virtut del que es faculta a una o més persones per fer actuacions i/o gestions, amb més o menys facultats i per tant perquè tingui cura dels interessos d'aquell qui l'atorga.

L'atorgant del poder pot decidir si els seus efectes són des del mateix moment de l'atorgament o si s'iniciaran les facultats a partir d'una

circumstància concreta com pot ser la pèrdua de capacitat, i per tant es pot vincular a aportar un informe mèdic.

La persona que dona el poder també pot posar normes i mesures de control i inclús les causes per les que es podria extingir el poder.

Es pot preveure que en cas de pèrdua de capacitat el poder continuï vigent.

C/ Nou de Sant Francesc, 42, local

08002 - Barcelona

Tel. 93 272 14 51

info@salutmental.org

www.salutmental.org

